

द्वाविंशं (vom folg.) adj. f. ई P. 6, 4, 142. 1) der 22ste ÇAT. Br. 7, 1, 2, 17. ÂÇV. GṚHJ. 1, 19. ÇĀṆKH. Ça. 18, 14, 4. KĀND. UP. 2, 10, 5. M. 2, 38, 65. — 2) aus 22 bestehend: स्तोम VS. 14, 23.

द्वाविंशति (द्वा + विं) f. 22 P. 6, 3, 47. ÇAT. Br. 9, 2, 2, 6. ÇĀṆKH. Ça. 15, 22, 10. MBh. 7, 1878. RĀĠA-TAR. 3, 379. H. 35. °शत्यन्तर NIDĀNA 1, 5. °रात्र ÇĀṆKH. Ça. 13, 16, 5. KĀTJ. Ça. 24, 2, 11.

द्वाविंशतम (vom vorherg.) adj. der 22ste MBh. 1. 3 und R. 3. 4 in den Unterschr. der Adhja und Sarga.

द्वाविंशतिर्था (wie eben) adv. 22fach ÇAT. Br. 10, 4, 2, 16.

द्वाविंशतिशत (द्वा + शत) n. 122; davon °तम der 122ste R. Gora. 2 in der Unterschr. des Sarga.

द्वाषष्टं (vom folg.) adj. f. ई 1) der 62ste MBh. 12 in der Unterschr. des Adhja. — 2) mit 62 verbunden: द्वाषष्टानि त्रीणि शतानि 362 ÇAT. Br. 11, 5, 2, 10.

द्वाषष्टि (द्वा + ष) f. 62 P. 6, 3, 49. MBh. 12 in der Unterschr. des 162sten Adhja. — Vgl. द्विषष्टि.

द्वाषष्टितम (vom vorherg.) adj. der 62ste R. 4 in der Unterschr. des Sarga.

द्वासतत (vom folg.) adj. der 72ste MBh. 12 in der Unterschr. des Adhja.

द्वासतति (द्वा + स) f. 72 P. 6, 3, 49. ÇAT. Br. 14, 5, 2, 21. MBh. 12 in der Unterschr. des 172sten Adhja. °तोष्टक ÇAT. Br. 10, 4, 2, 11. — Vgl. द्वि.

दास्य und दास्थित s. u. दाःस्य und दाःस्थित.

दास्य (दार + स्य) adj. am Thor —, an der Thür stehend R. 2, 71, 30. fg. m. Thirsteher AK. 3, 4, 24, 65. H. 721. Schol. MBh. 1, 1739. 3, 10633. R. 6, 8, 37. H. 176. Buāg. P. 1, 18, 34, 7, 1, 36. दास्य AK. 2, 8, 2, 6 (nach ÇKDr. nur eine von BHAR. erwähnte v. l.). TRIK. 1, 1, 50. RAGH. 15, 94 (adj.). KUMĀRAS. 6, 48.

दास्थित (दार + स्थित) m. dass. AK. 2, 8, 2, 6 (nach ÇKDr.; दास्थित eine von BHAR. erwähnte Schreibart). TRIK. 2, 8, 24. H. 721. Schol. Einige fassen दाःस्थितदर्शक in AK. a. a. O. als ein Wort auf und auch H. Ç. 140 gebietet das Metrum दाःस्थितदर्शक: zu lesen.

द्वि am Anf. von Zusammensetzungen und in dem abgeleiteten द्वय = द्व zwei.

1. द्विक (von द्वि) adj. 1) aus zwei bestehend LĀTJ. 6, 5, 16. 7, 4. Suçr. 1, 138, 1. 2, 543, 14. 17. 546, 6. subst. Paar: षड्विकपञ्चद्विपुतः शकालः RĀĠA-TAR. 1, 56. — 2) parox. der zweite, zum zweiten Mal erfolgend, in Verb. mit ग्रहण P. 5, 2, 77. Sch. — 3) um zwei vermehrt: शनम् 102 d. i. zwei Procent M. 8, 141. 142. द्वित्रिचतुष्पञ्चक JĀG. 2, 37. — द्विके du. f. s. u. द्वक.

2. द्विक (द्वि + क) adj. zwei क (im Namen) habend; m. 1) Krähe (काकि) TRIK. 2, 5, 20. 3, 3, 27. H. 1322. an. 2, 10. MED. k. 25. — 2) Anas Casarca Gm. (काकि. चक्रवाक) TRIK. 3, 3, 27. H. an. MED.

द्विककार (द्वि + क - कार) m. der Vogel mit den zwei क im Namen, die Krähe (काकि) ÇADDAR. im ÇKDr.

द्विकुद्द (द्वि + क) m. das zweithöckerige Kameel H. 1254.

द्विकपृष्ठ (द्वि + पृष्ठ) m. dass. NIGR. Pa.

द्विकार (द्वि + 1. कर) adj. zwei Dinge thugend oder zweifach machend P. 3, 2, 21. Sch.

द्विकार्षापण (द्वि + कार्ष) adj. zwei Kārsh. werth u. s. w. P. 5, 1, 29. Sch. °कार्षापणिक dass. ebend.

द्विकुब्ज (द्वि + कु) adj. mit zwei Buckeln versehen VJUTP. 206.

द्विखण्डिका (द्वि + खण्ड) f. Couplet COLBRA. Misc. Ess. II, 153 (°खण्डिक; in As. Res. °खण्डिक).

द्विखारीक adj. zwei Khārī werth u. s. w. P. 5, 1, 33. Sch.

द्विगत (द्वि + गत्) m. N. pr. eines Bhārgava: द्विगदा एतेन भार्गवो द्विः स्वर्गं लोकमगच्छत् PĀNĀV. Br. 14, 9. — Vgl. द्वैगत.

द्विगु (द्वि + गो) m. (nāml. समास) ein zusammengesetztes Wort, dessen erstes Glied ein Zahlwort ist, P. 2, 1, 52. 23. 4, 1. 4, 1, 21. 5, 4, 99 u. s. w. AK. 3, 6, 2, 3. 2, 25. 8, 43. Hier ist wie auch sonst in der grammatischen Terminologie ein einzelnes Beispiel zum Namen der ganzen Kategorie geworden.

द्विगुण (द्वि + गुण) adj. (f. घ्रा) proparox. ÇAT. Br. oxyt. TS. 5, 2, 5, 2. doppelt, zweifach, zweimal so gross, — so viel u. s. w.: दक्षिणा KĀTJ. Ça. 22, 4, 26. द्विगुणो बहुलतर इव zweimal so dick ÇAT. Br. 8, 7, 2, 10. रज्जु ÇĀṆKH. Ça. 17, 2, 10. रश्ना KĀTJ. Ça. 6, 3, 27. वासम् doppelt zusammengelegt ÇAT. Br. 3, 3, 2, 9. दर्भान्द्विगुणभयान् ÂÇV. GṚHJ. 4, 7. KĀTJ. Ça. 26, 3, 3. पश्चात्पाद (अङ्गिन) durch Einschlagen der Hinterfüsse doppelt gemacht 7, 3, 21. — M. 5, 137. 7, 85. 8, 59. 139. 338. Suçr. 1, 167, 17. 244, 16. Davon nom. abstr. °गुणात्ता f. VARĀH. BRH. S. 41 (40), 10. °गुणीभूत doppelt so gross, so stark geworden: ऋणा JĀG. 2, 64. °ताप KATHĀS. 4, 14. — Vgl. u. गुण 1, b.

द्विगुणाकर (द्विगुण + 1. कर) adj. zweimal pflügen VOP. 7, 89. °कृत AK. 2, 9, 9. H. 968 (v. l. द्विगुणीकृत).

द्विगुणाकर्ण (द्विगुण + कर्ण) adj. ein durch einen Einschnitt doppelt gewordenes Ohr habend (als Abzeichen), vom Vieh P. 6, 3, 115. Sch.

द्विगुणित (von द्विगुण) adj. verdoppelt KIR. 3, 46.

द्विचक्र (द्वि + चक्र) m. N. pr. eines Dānava HARIV. LANGL. II, 488.

द्विचक्र ed. Calc.

द्विचतुरस्रक s. u. चतुरस्र.

द्विचत्वारिंश (vom folg.) adj. der 42ste MBh. 2. 3. 4 und HARIV. in den Unterschr. der Adhja.

द्विचत्वारिंशत् (द्वि + च) f. 42 P. 6, 3, 49. H. 130. — Vgl. द्वा.

द्विचरा (द्वि + च) adj. zweibeinig: °पशूनां नितिभुजाम् ÇĀNTIÇ. 4, 15.

द्विचत्वारिंशिक (von द्विचत्वारिंशत्) adj. aus 42 bestehend IND. St. 3. 381 (द्विच). 383. 384.

द्विज (द्वि + ज) P. 3, 2, 101. Sch. adj. zweimal zur Geburt kommend, zum zweiten Mal geboren; 1) m. a) Ehrenname des in die Religions-gemeinde aufgenommenen Ariers, ein Mitglied der drei oberen Kasten, insbes. ein geweihtes und in engster Bed. ein geweihter Brahman AK. 3, 4, 2, 32. TRIK. 2, 7, 2. H. 812. an. 2, 70. MED. ḡ. 9. AV. 19, 71, 1. मातु-र्यदये ज्ञापते द्वितीयं मौञ्जिबन्धनात् । ब्राह्मणान्त्रिपविशस्तस्मादेते द्विजाः स्मृताः ॥ JĀG. 1, 39. स्त्रीणां साह्यं स्त्रियः कुर्युर्द्विजानां सदृश द्विजाः । प्र-ज्ञाश्च सतः प्रह्मणामन्यानामन्ययोनयः ॥ M. 8, 68. दास्यं तु कारयन्लोभाद्वा-ह्मणः संस्कृतान्द्विजान् 412. 10, 6. उपनीय तु यः शिष्यं वेदमध्यापयेद्विजः